

Eucomis liefst

Peter Knippels

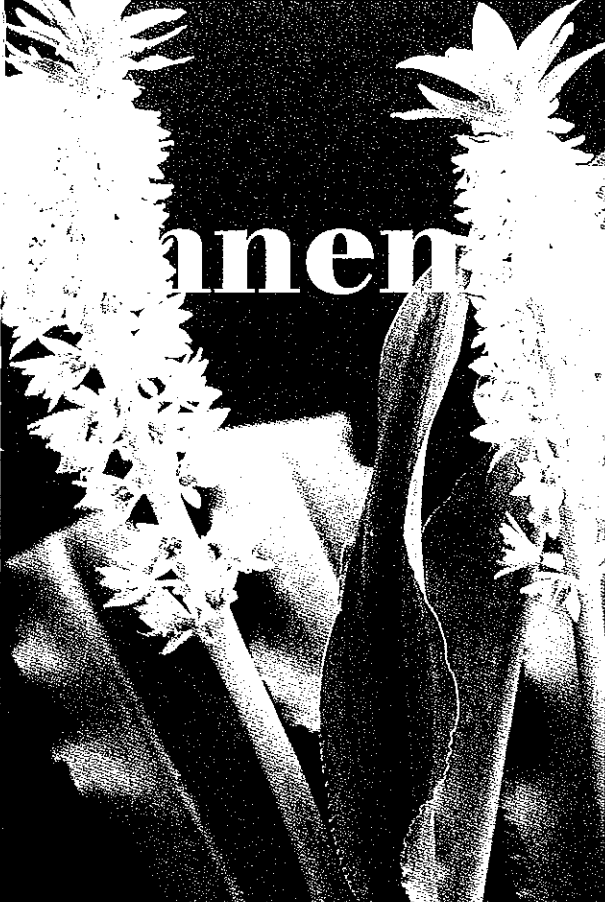
Met de groenpaars gekleurde, stervormige bloemen in een aar met paarse helmdraden en bovenop de aar nog een toefje bladeren, is dit een opvallende plant. Iedere plantenliefhebber kent dit zomerbloeiende bolgewas wel: *Eucomis bicolor* ofwel de ananasbloem. Het geslacht *Eucomis* omvat naast *Eucomis bicolor* andere interessante soorten. Enkele hiervan zijn al wat meer ingeburgerd.

FOTO'S PETER KNIPPELS

Het geslacht *Eucomis*, dat hoort tot de familie der Hyacinthaceae, omvat vijftien soorten die allemaal hun natuurlijke groeiomgeving hebben in tropisch en zuidelijk Afrika. Op een soort na zijn het allemaal zomergroeiers. Deze uitzondering is de wintergroeiende *E. regia*. De bladeren van de *Eucomis*soorten staan in een grondstandige of basale rozet en bezitten meestal een duidelijke middennerf. Bij enkele soorten zijn de bladeren aan de randen gegolfd en eindigen ze in een al dan niet stompe punt. De bloeiwijze verschijnt nadat de bladeren zijn uitgegroeid. De zomergroeiende soorten kennen een bloeiperiode die medio juli begint. De stervormige bloemen staan in een aar met bovenop de bloeiwijze bracteeën. De bloemkleur loopt uiteen van wit (*Eucomis zambesiaca*), groenpaars (*E. bicolor*) tot donkerpaars (*E. vandermerwei*). De bloemen van sommige soorten geuren. *Eucomis autumnalis* omvat drie ondersoorten, waarvan de meest bekende en meest verhandelde de subspecie *autumnalis* is. De subspecies *clavata* is minder verspreid in cultuur. De planten van dit soort bloeien met groenwitte tot witte bloemen. In vergelijking met *Eucomis bicolor* staan de bloemen wat verder van elkaar en oogt de bloeiwijze minder compact. De bloemen van *Eucomis autumnalis* ssp. *autumnalis* zijn wit van kleur, met een groen hartje. Een zuiver witte bloem is te zien bij *Eucomis zambesiaca*. In vergelijking met *E. autumnalis* ssp. *autumnalis*, zijn de bladeren wat korter en smaller en zijn ze zeer sterk gegolfd. De bloemen zijn helemaal wit, ook het vruchtbeginsel. Bij *Eucomis zambesiaca* staan de bloemen wat verder van elkaar dan bij de andere soorten en zijn de bloemdekbladeren kleiner, met name smaller. Hierdoor ziet de aar van *E. zambesiaca* er ietwat ielig uit.

Twee opvallers Als je de *Eucomis*soorten op een rijtje zet, dan vallen er twee duidelijk op. Op de eerste plaats *E. vandermerwei* door de grootte van plant en de kleuren van de bloemen. Daarnaast springt *E. regia* in het oog; de enige wintergroeiende in een geslacht van zomergroeiers. *Eucomis vandermerwei* vormt kleine planten en korte, smalle bladeren die eindigen in een punt. De randen van de bladeren zijn sterk gegolfd. Verder is de

EUCOMIS AUTUMNALIS SSP. AUTUMNALIS

EUCOMIS VANDERMERWEI

bloeiwijze in vergelijking met andere soorten kort. Kenmerkend voor dit soort is de donkerpaarse tekening van het blad en de donkerpaarse bloemen. De bloemstengel heeft dezelfde donkere kleur als de bloemen. Helaas komt dit soort zeer weinig in cultuur voor. Niet alleen in cultuur. Crouch en Krynauw schrijven in hun artikel 'The High Altitude Pineapple Lily *Eucomis vandermerwei*, a rare endemic from South Africa' (*Herbertia* (54) 1999) dat dit soort sinds 1997 op de internationale rode lijst van bedreigde planten staat. Het groeigebied beslaat een oppervlak van minder dan tien vierkante kilometer. Op de zes bekende groeiplaatsen zijn 2.416 (!) *E. vandermerwei*-planten geteld. Dit is de totale populatie! Als het lukt om dit soort in cultuur te kweken, dan lijkt mij dit een bolgewasje met marktpotentie, met name als kuip- of potplant. Kom er alleen maar eens aan.

De kweek Iets over het kweken van de zomerbloeiende *Eucomis*'en. Eigenlijk is alleen *Eucomis bicolor* geschikt om buiten als kuipplant te kweken. De andere soorten kunnen het beste binnen worden gekweekt. Binnen bloeien ze beter en makkelijker. Ook smetten de bloemen minder. De bollen worden eind april - begin mei geplant, nadat ze vanaf november droog zijn bewaard bij zo'n 9-15 °C. Hoe warmer de bollen zijn bewaard, des te eerder zullen ze in het voorjaar uitlopen. De planten bloeien in het algemeen makkelijk. Vanaf welke maat, verschilt per soort. *Eucomis zambesiaca* kan al bloeien vanaf maat 6-8. De bloeiwijze ziet er dan wel magertjes uit met een paar bloemen. *E. bicolor* en *E. autumnalis ssp. autumnalis* bloeien vanaf maat 8-10.

EUCOMIS ZAMBESIACA